

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo p[ri]m[us].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

Domínica. IX. post Trínita.

q̄ part⁹ sequit̄ ventrē. Ita q̄ si mater est serua: fet⁹ ē fru⁹. Propone ad lōgū z appli ca: q̄m̄ si volūtas q̄ est radix et m̄ op̄ez ē mala: opa ipsa sunt mala. Isa. li. x. Opera eoz opa inutilia.

Domínica. viij. post Trínit. Sermo. iij.

Attendite zc.

A Ipse spūs testimonium reddit dñi nro q̄ sum⁹ filij dei: si autē filij z heredes Ro. viij. Hoc autē est sime attendēdū. Et sunt ibi tria noranda

Primū spūssci suauitas. Ipse spūs te/ stimoniu reddidit spūi nostro.

Scōm suauitatis honorabilitas. q̄ su/ Tertiu hui⁹ hōno/ (mus filij dei. ris vtilitas. Si autē filij z heredes

De pmo Sap. xij. Q̄ bon⁹ z suauis est dñe spūs tu⁹ i nob. De alijs duobus Gal. iij. Itaq; tā nō est seru⁹ sed filij: q̄ si filius heres p̄ deum. Attendite.

Prim⁹ art. Questio de prudentia. in dñica infra oct. ascē.

Scūdus ar. In pced zc. In hoc autē dicendū de declaratiōis conclusione.

Eū em̄ ois arbor nō faciēs fructū sit exci/ dēda: sequit̄ q̄ ad salutē p̄secutionē nō suf/ ficiūt folia x̄boz sine fructu honorū operū Ideo dicit dñs. Nō ois q̄ dicit mibi dñe dñe intrabit in regnū celoz: sed q̄ facit volūta tē p̄ris mei q̄ in cel⁹ ē: ipse intrabit in regnū celoz. Ubi notāde sunt tres p̄sideratiōes.

Prima ē p̄sideratiō horribil̄ exclusiōis

Scōda est p̄sideratiō laudabilis execu/ rabilis ingressiōis

Prima igit̄ zc. q̄a dicit dñs q̄ dicit mibi dñe dñe intrabit in reg. ce. q. d. Quid me vocat̄ dñe q̄ nō facit̄ q̄ dico: vos estis arbo res hñtes folia sine fructu. Urge. Audite desides: audite negligētes: audite iuvenes q̄ sic sperat̄ q̄ in hoc saluari possit̄ q̄ chri stiani appellam̄ z ch̄tianoz opa nō facit̄ Dicit̄ dñe dñe l. cogitatiōe z locutiōe: s; nō ope. vlt̄ sic: dicitis dñe dñe spe z fide: s; nō charitate. **S**cōda est p̄sideratiō lauda bilis executiōis: cū dicit. Sed q̄ facit̄ vo. p̄ris mei q̄ in cel⁹ ē. Est autē dei volūtas vt a pctis p̄uertamur z vere peniteam⁹. Eze. xvij. Nunq̄d volūtat̄ mee ē mozs ip̄i dicit dñs:

et nō vt p̄uertat̄ a vijs suis z viuat. Item vera fide teneam⁹. Ebr. xij. sup. Hart. Que ē autē volūtas dī ipse dñs docet. Hec est inq̄t volūtas ei⁹ q̄ misit me/ vt ois qui videt filiū z credit in eū habeat vitā etnā

Credulitat̄ autē p̄bū z ad p̄fessionē respit̄ cit z ad actū. Qui ḡ nō p̄fitef aut nō con/ uersat̄ fm̄ p̄bū ch̄i: nō intrabit i regnū ce loz. Itē dei volūtas ē vt anias n̄ras san/ crificem⁹. s. p̄ charitatē ardore tā erga deū q̄ primū. j. Thef. iij. Hec ē volūtas dei

Tercia est p̄sideratiō deside/ rabilis ingressiōis. q̄ ipse. s. q̄ facit volū. pa. mei itra. i. reg. ce. Hilarius. Celest̄ regni

iter obediētia volūtat̄ dei: nō nūcupatio reptura est. Ecōtrario autē obedire nolen tes grauit̄ punient. Exēplū de p̄mis parē tibi Gen. iij. Et de filijs isrl̄ eūctib; ad bel lū p̄ mādatū dñi Nūc. xij. Itē de achōz Josue. vij. et d̄ saul. j. Re. xv. z. xvij. Itē d̄ q̄dā viro dī. iij. Re. xij. Deut. vij. Per q̄

Per q̄ dicitis si inobedientes fueritis.

Tertio ar. Aud. zc. Sciēdū q̄ iura dī

Cunt destructio p̄ncipali destruitur z accessoriū. de electiōe. Qualiter. et. l. de vsur; l. Esos. et. ff. de rei v̄dicatiōe. l. Ex diuerso. Notat̄: q̄d valeret siq̄s saluaret regē z dicit̄: viuat rex: z tñ p̄ditionem a⁹ p̄uret. Expone z applica notādo q̄ nō suf ficit fides q̄ credim⁹ eū dñm: nisi assint et opa. Quā sicut dicit̄ Jac. ij. Fides sine opib; mortua est.

Domínica nona post Trínit. Sermo p̄m⁹.

Redde ratio:

Redde ratio: nē vilitatiōis tue Lu. xvij. Nō sumus concupiscētes maloz. j. Eoz. x. Quā sic est reddēda rō: iō cauedū ne sum⁹ concupiscētes maloz. Est autē triplex fugiēda concupiscētia: vt dicit Bona. in q̄daz tractatulo. s. Concupiscētia voluptat̄. Eōh cupiscētia curiositat̄: puta vidēdi pulcra et hñdī supuacua. et Concupiscētia vanitatis: pu ta favoris: laudis: z honoris. He sunt ra dices toti⁹ mali. De q̄b; j. Jo. ij. Omne q̄d est in mūdo: aut est concupiscētia carnis:

aut cupiditencia oculorum: aut superbia vite.
Redde ratio nem re.

Primo ar. An necessario sit iudicium generale futurum in q̄ erit d̄ oibz reddē da ro: d̄ nō. Nau. j. Non iudicabit dñs bis in idipm. sed de vno qz iudicat deus in morte ipsi. **C**ōtra est ecclesie fides et au/ roritates septime. Patet Dat. xv. **R**espondet Sco. dist. xliij. q̄rti sniaz. q̄ iudicium generale esse futurum nō pōt demonstrari rōne naturali: sed auctoritate sacre septime dicitur. Plures tñ ad h̄ sunt cōgruentie. Una qz in politica bñ ordina iusticia se/ creta nō sufficit: sed requirit publica. Scda: vt sicut fuit exitus vni oim rex in creatione ab vno p̄ncipio: ita decet vt sit vna finalis reductio ad fines vnicuiqz debitos. Vide etiā si vis qd Rich. d̄ s. in scdo aduentu/ ali: sabbato post p̄mā s̄nicam. articulo. ij.

Pro fundamento. Non publicū in diuino iudicio reddet vnicuiqz iuxta opa sua. Et huius p̄ntis consideratio magne est vtilitatis. **U**n̄ Gal. in alexan. Felices aie dñi vitalis calor art̄ erigit infusos si p̄gustare daret. Que maneāt inanes decurso tpe iustos: p̄miaz reque: et cōtraria iustis impiis expectet: non vos funest̄ habēdi irriteret amor: nec carnis amica libido viscera tor/ reret. Nulli em̄ dubiū esse debet qn̄ tandē fiat oim maloz vindicta: q̄q̄ de aliq̄d̄iu dissimulet. **U**n̄ Senec. in declamationibz Sūt dii imortales lēti qdē: sed certū vindi ces generz hūani: et mala exēpla in caput iuuentū: redegerūt: vt iustissima patēdi vice qd̄ quisqz alieno excogitauerit suppli/ cio sepe excipiat suo. **I**uxta vicz illd̄ **L**so/ pi. **D**iscat in auctore pena redire suū. Sed q̄stio est. An p̄ reddēda rōne necessariū sit generale iudicium vltra p̄cularē: **D**ic rñ. vt s̄. **E**t exinde. **A**udite o pctōres: fornicato res: vsurarij: piuri: blasphem̄i zc. quō eua detz terribile dei iudicium: **A**udite qd̄ **J**oā/ nes phariseis dicebat **D**at. iij. **G**enūnia vipaz q̄s ostendit vobis fugere a vctura ira: **H**rego. **V**ctura ira est aniaduērio vl/ tōnis extreme: quō tunc pctōr: nō valebit effugere q̄ mō ad lamenta p̄nie nō recur/ rit. **N**ūc p̄niam agite. **N**otate prudens dispensator an̄ tps reddēde ratiois p̄spicit in libro: et intra se facit cōpotū vidēdo qn/ tū expenderit et q̄ntum recepit. **E**t si plus:

debet diligēter prouidere vnde satisfacere possit: ne subito vocat̄ iā nō possit p̄uide/ re. **N**ūc igit̄ diligēter debem̄ videre libz p̄scite zc. q̄a nūc est tps p̄uidēdi: et nō post mōrtē. **F**igura **A**pocal. x. **J**oānes vidit angelū zc. q̄ iurauit p̄ viuente in secula q̄a nō erit ampli tps: sed ad vocē septime tube oia p̄sument. **E**t infra. x. ca. **V**idit q̄ ma/ re dedit mortuos suos: et terra dedit mor tuos suos. **S**pūalr̄ in tonāte dñi p̄ ange/ licā tubā terribilē **S**urgite mortui/ venite ad iudicium: nō iā ampli erit tps merēdi aut satisfaciēdi. **C**hry. **I**bi nō erit resistē di virt̄: nec p̄nie h̄c: nec defensionis tem/ pus: nec fugiēdi facultas. **E**t ex angu/ stia oim̄ nihil remanet nisi luct̄.

Secundus ar. **T**erribile est p̄bū illud **R**edde rōnem villicatōis tue: quod vnicuiqz a iūmo iudice d̄ in instāti mōrtē **E**ccl̄s. xj. **S**cito qz p̄ his oibz adducet te de in iudicium. **S**olliciti itaqz esse debem̄ de p̄uisione faciēda: vt nō improui/ traba mur ad r̄rigorosum iudicium. **A**d hoc itaqz nos hortat dñs in euangelio. **I**n quo sunt notande tres p̄siderationes

Prima est p̄sideratio reddēde rōnis
Secunda est faciēde p̄uisionis
Tertia est appetēde approbationis.
In hoc ser. dicenduz de prima. **C**irca quā iuxta textum euangelij sunt notande tres speciales consideratiōes.

Prima est p̄sideratio totalis receptiōis
Secda ē p̄sideratio diuialis offēsiōis.
Tertia ē p̄sideratio final̄ increpationis.
Prima igit̄ zc. qz vicz q̄qd̄ habem̄: a dō recepim̄. **J. Lox. iij. Quid hēs qd̄ nō accepisti: Et hoc notat cū dñs d̄. Hō qd̄a erat diues q̄ habebat villicū. **H**omo iste est de hūanar̄. **V**illicus d̄ ville custos **E**t sumit̄ generalr̄ p̄ dispensatore tā pecu nie q̄ frugū et oim̄ q̄ dñs habet ideo villicus non est dñs ip̄i rei. **C**hry. **O**pinto q̄ dam erronea aggrauata mortalibz auget crimia: minuit bona. **E**a p̄o est opinari q̄ ea q̄cūqz possidemus in vsu vite: possidea mus vt dñi. et ideo nō etiā ip̄ortune ea ap p̄hēdim̄ tanq̄ bona p̄cipua. **S**ed p̄rium est. **N**on em̄ nos in vita p̄nti vt dñi collo/ cati sum̄ in domo p̄p̄ia: sed tanq̄ hosp̄i/ tes et aduene/ quo nolim̄ ducimur et quo tpe nō putamus: qui nunc locuples est: in**

Domínica. IX. post Trinitatis

brent fit medicus. Ergo quicumque sis noueris te esse dispensatorem alienorum: et transitorij usus et breuis tibi iura concessa sunt. Abiecto igitur domini fastu sumas humilitate villici. Quilibet igitur homo est villicus dei: cui triplex villa commissa est gubernanda. Prima est mundi cui bona commissa sunt pauperibus largienda. **Exhibe.** Diuitias accepisti non ut lascaus viuas: sed ut i elemosinis expedas. **Secunda** est corporis proprii: quod est ad seruitium dei exponendum. **1. Cor. vi.** Corpus non fornicationi debet: sed domino. et **Rom. xij.** Exhibeate corpora vestra hosti. **vi. seram: deo placita. et c.** Tertia est anima que est ad dei seruitium dispensanda et sollicitate seruanda. **Deut. iij.** Aniam tuam sollicitate serua. **Et puer. xvi.** Si custodia serua cor tuum. **Secunda** est consideratio diuinalis offensionis que incurritur quando male dispensantur bona commissa. **Uissequit.** Et hic. s. villicus diffamatus est apud illum. s. dominum qui dissipasset bona ipsius: et palia in illicitis consumens. **1. Cor. vi.** voluptatibus dabo: aniam in mundis et prauis desideriis implendo. **Diffamatus** est inquam apud eum: quia nihil animum deum laet. **Heb. iij.** Oia nuda et aperta sunt oculis eius. **Tertia** est consideratio finalis in creaturam fiende. s. a iudice. **Uissequit** in euangelio. **Et** vocauit illum. **et c.** villicare. **Vocauit** inquam illum internis inspiratibus: exterioribus predicatibus: euidetibus beneficiis: multiplicibus flagellis: et incurtendo timorem damnationis. **Et** ait illi: eum animum morte corripiendo et monendo. **Quid** hoc audio de te: **Redde** rationem villicationis tue. **Logita** dum viuis quomodo debeas operari. **Oporet** ei te reddere rationem villicationis aut in vita aut post mortem. **Ya** enim ultra. i. a tempore mortis tue non poteris villicare. i. quicumque meritorium aut satisfactorium agere. **Exhibe.** Quotidie nobis talia per effectum exclamat dominus ostendens nobis fruente in meridie sospitate: **pusquam** vespasciat exanimem: et alium inter praedia exprare. et diuersimode ab hac villicatione distcedim. **In** supradicto autem textu tria sunt notanda: **prima** maxime anxietatis: que si continue sonaret auribus nostris: nunquam peccaremus. **Primum** est seruus rigide reprehensionis cum dicitur. **Quid** hoc audio de te: sic ditato meis meritis. quod audio clamorem e terra resonare: **rahorribilia** scelera: tantumque vitia: que tanta bona mea dissipasti. **Secundum** est seruus tre

mende compulsionis. **Redde** rationem villicationis tue. **Exhibe** animum: **Redde** rationem de cogitationibus: seruus: et operibus. **Tertium** est seruus amare subtractionis. **Ya** enim non poteris villicare. **Quomodo** dolo. **Puto** que totum mundum anima tuum libenter daret ut daret ei spacium hore ad penitendum et aliquid boni agendum. **Tunc** quod acerbissimum est dolor: que tempore gratie inutiliter expederunt. **Exemplum** narrat **Humbertus** tractatu de septuplici timore: que quidam deuotus audiuit vocem lugubrem: et quatenus quod esset. **Risum** accepit. **Ego** super vna anima damnata. **Et** ille. **Cur** tamare fles: **Ridit** **Ego** et oes anime damnate de nulla re tantum dolemus sic de tempore gratie quod inutiliter expenderimus et peccando presumimus: vbi in vna hora potuissemus eternam penam euasisse. **Ergo** ut dicit **Paulus**. **Gal. vi.** Dum tempus habemus operemur bonum.

Tertius ait. **Aud. 22.** **Horate** quod dicit **Paulus**. de presbiteris. c. de monachis. **Beneficium** hominis in comedia tenet seruare ecclesiam in statu suo: nec potest aliquid de statu ecclesie minuere. **Expone** notandum quod aniam tuam tenes in comedia. **Et** attende preterea quod dicitur. **1. Julianus**. s. **Preterea**. ff. ad exhibendum. **Nihilominus** quod venit ad damnandum nisi exhibeat re ad omnibus utilitatibus suis et communitatis. **Audite:** **Quis** vestrum si male dispenderit bona sibi a rege commissa et cogit statim sub pena capitis reddere rationem: non timeret? **Quantum** ergo timere debet peccator. **Ha** ut dicit **Heb. x.** **Terribilis** expectatio. s. iudicij que presumptura est aduersarios.

Domínica nona post Trinitatis. Sermo. ij.

Redde ratio.

Redde oia in figura contingebat illis. **Scripta** sunt autem ad correctionem nostram in quibus fines seculorum deueniunt. **1. Cor. x.** **Verborum** illorum consideratio nos inducit ad prouidendum ut rationem reddamus. **Et** ibi facit apostolus tria.

Primo precedentium applicatorem. oia in figura seculo applicatorem commo. **Contingebat** illi. **Secundo** applicatorem commo. **Contingebat** illi. **Tertio** conclusorem rationem. in quibus si. se. de. **Ideo** enim ad correptionem nostram scripta sunt: quia sumus in hac vitia seculi etate. **Propter**